

KOBYŁA (38) *sb f*

kobyła (37), **kobeła** (1) *Calep*.

o oraz a jasne; tekst nie oznacza é.

sg *N* kobyła (10). ◇ *G* kobyły (5). ◇ *A* kobyłę (7) [*w tym*: -ą (5)]. ◇ *I* kobyłą (1) [*zapis*: -a]. ◇ *pl N* kobyły (1). ◇ *G* kobył (4). ◇ *A* kobyły (3). ◇ *I* kobył(a)mi (4). ◇ *du G (cum nm)* kobyłu (2) *ZapWar* 1536 nr 2552 [2 r.]. ◇ *A (cum nm)* kobyle (1) *LibMal* 1545/104v.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Klacz, samica konia; equa Mymer¹, BartBydż, Mącz, Calep, Cn; sagmaria BartBydż; equilla, equula Cn (38) : Iakom ya nyepopaszł <yemv> szytha szwoyem bydlem rogathem y gomolem tho yesth kobylamy y gąsyamy *ZapWar* 1505 nr 2004, 1505 nr 2005, 1514 nr 2171, 1524 nr 2314; Mam tu z Grecyey kobyły/ Nigdy takowe nie były: Bo od koni poczynią/ Ktorzy w Babilonie rząią. *BierEz* G2v, G2v, R3v; *Mymer¹* 26v; *BartBydż* 135; *FalZioł* IV10a, 12c; Item złączutha yednego razu wfyzadłchi na kobilą yachal nanyey do Jaroslawya pyencz myll *LibMal* 1545/96; Item karczmarzevi wnyeparczie dwye kobylie vkradł *LibMal* 1545/104v, 1543/73v [2 r.], 1545/96; *RejFig* Dd5 [3 r.]; *Equa*, *Świerzóbká/ Máciorká/ Kobyła. Mącz* 107b; *Equa – Klacza, kobeła. Calep* 369b; *GostGosp* 30.

W połączeniu z przymiotnikiem oznaczającym maść konia [zawsze: kobyła + przymiotnik] (7): Iakom yanyepoyał s-zogroda iego szepcza dropiasthego y dwu kobilv yedney wrony a drugyey rydzez *ZapWar* 1536 nr 2552, 1513 nr 2110 [2 r.], 1514 nr 2171, 1536 nr 2552, 1545 nr 2631; *LibMal* 1543/73v.

W połączeniach szeregowych (3): *ZapWar* 1525 nr 2333; *A* thakowe pryąnczie sładv thilko ma bicz o dzyefzyanczoro thowara, abo wołow abo kony, abo krow, abo kobył, abo ovyecz, abo szwyny *MetrKor* 40/813; *LibLeg* 11/167v.

W charakterystycznych połączeniach; kobyła biała (2), rydza (3), siwa, wrona (2); kobyłę ukraść (4), wyprząc; wsieść na kobyłę; strzelać kobyły; kobyłą(-ami) (po)paść (5).

Przysłowie: Vix iustus salvabitur. Trudno przedepsy kobyłą odrzec. *ZapWar* 1513 nr 2159.

Wyrażenia: »dzika kobyła« (1): *A* dziś Tatarzyn ftrzela tám dzikie Kobyły/ Gdzie pierwey mocne Zamki/ Więże/ z Miálty były. *StryjKron* 56.

»stado kobył« (1): Iakom ya Sprawiedlywye postawyl kw rosdzialowy vedlyya vyednanya naszego wsithkyego stada kobył *ZapWar* 1547 nr 2640.

»kobyła żrzebna« (1): yakom yą nyezabył kobyły byąley szrzebney *ZapWar* 1513 nr 2110.

Szeregi: »bydło i kobyły« (1): Iakom ya nyepasła bidlem y kobilamy szwemy włakach nyeszyeczonych *ZapWar* 1524 nr 2292. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*].

»koń i (a) kobyła« (2): yakom ya nyepasl conymy y cobyła zytha psczenycze [!] *ZapWar* 1533 nr 2405; *FalZioł* IV 10a. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

Synonimy: klacza, koniowa, świerzopa.

Cf KOBA